

Grażyna Dorodzińska

Metody usprawniania orientacji przestrzennej

Rozwój każdego dziecka oparty jest na procesie aktywnie angażującym wszystkie obszary percepcji. Dlatego też terapia powinna być oparta na usprawnianiu wieloprogowym, kompleksowo obejmując stymulację wszystkich sfer, ze szczególnym uwzględnieniem podstawowego problemu dziecka.

Dla pełnego rozumienia organizacji otaczającej przestrzeni i schematu ciała potrzebna jest zdolność do prawidłowego, wielozmysłowego odbioru bodźców. W prowadzonych zajęciach dostarczamy dziecku doświadczeń z zakresu funkcji:

- » ruchowych,
- » czuciowych,
- » percepcyjnych,
- » umysłowych.

Szczególnie w trakcie doskonalenia znajomości schematu ciała i orientacji przestrzennej ćwiczenia powinny zawierać element ruchowy, aby dziecko mogło doświadczać przestrzeni i relacji przestrzennych, jakie zachodzą między nim a otoczeniem.

Podstawową kwestią jest jak najwcześniejsze rozpoznanie problemu i rozpoczęcie terapii. Odpowiedni moment rozpoczęcia terapii daje duże szanse na zmniejszenie „dystansu” pomiędzy poziomem rozwoju funkcji a wiekiem życia dziecka. W naszych obserwacjach wiek życia dziecka nie jest tak istotny, jak oczekiwania i wymagania, które stawiamy dziecku w życiu codziennym i które wpływają na jakość jego życia i rodziny. Terapia poprzedzona wywiadem, badaniem i obserwacją oparta jest na zasadach:

- » układania dla każdego dziecka indywidualnego programu wynikającego z jego specyficznych zaburzeń,
- » stopniowania trudności,
- » systematyczności zajęć.

Jest bardzo ważne, aby przed dzieckiem nie stawiać zbyt wysokich wymagań, które wyprzedzają jego możliwości rozwojowe. Wychodzenie od zadań prostych nie powoduje u dziecka zniechęcenia związanego ze zbyt wysokimi wymaganiami i umożliwia utrzymanie motywacji dziecka do realizacji zadań coraz trudniejszych.

Wymienione zasady są podstawowe i sprzyjają skuteczności terapii. Efekty terapii uzależnione są również od głębokości problemu, indywidualnych cech dziecka, atmosfery i nastawienia najbliższego otoczenia dziecka. Najbliższe otoczenie dziecka powinno być również przygotowane przez terapeutów do, niekiedy, długoterminowej terapii.

Ponieważ zabawa jest podstawową formą aktywności młodszego dziecka, prowadzone zajęcia powinny przypominać i kojarzyć się z zabawą, w której:

- » nie nastawiamy się na osiągnięcie sukcesu za wszelką cenę,
- » nie ograniczamy się do wydawania poleceń, ale współdziałamy,
- » omawiamy na bieżąco wykonywane czynności, co pozwala dziecku na spostrzeganie kolejnych etapów działania, tworzenie planu działania,
- » rozpoczynamy zajęcia od ćwiczenia, które wiemy, że zakończy się dla dziecka sukcesem,
- » czas trwania ćwiczeń uzależniony jest od możliwości dziecka.

O przebiegu wszystkich zajęć informujemy rodzinę, której zadaniem nie jest rola obserwatora, ale aktywnego uczestnika w kolejnych etapach rozwoju dziecka. Najkorzystniejsza forma współpracy z rodzicami to dialog z terapeutą, w czasie którego dochodzi do wymiany spostrzeżeń i doświadczeń. Prowadzone badania potwierdzają fakt, że rozwój dziecka, na każdym etapie życia, przebiega lepiej i szybciej, gdy otacza go życzliwa atmosfera.